

Helse- og omsorgskomiteen

Helse og omsorgsdepartementet

Helsedirektoratet

Oslo, 4.april 2022

Lov om alternativ behandling med forskrifter - dagens uholdbare situasjon.

Kort historikk.

SABORG ble opprettet 3.11.2003 etter initiativ fra helsemyndighetene (Ot.prp. nr 27 (2002-2003)). Formålsparagrafen sier:

SABORG skal i samarbeid med myndighetene arbeide for å utvikle området alternativ behandling. Dette gjøres ved å fokusere på: pasientsikkerhet, organisasjonsutvikling, standardisering, forskning, utdanning og faglig utvikling. Oppgaver som berører store deler av området alternativ behandling, skal prioriteres. SABORG skal tilstrebe konsensus og samarbeid.

SABORG har kontinuerlig arbeidet med dette. Mer info på www.saborg.no. Vi nevner: samarbeid med direktoratet om etablering av registerordningen (Alternativregisteret) og senere godkjenning av organisasjoner ifm registerordningen, utarbeidelse av felles klageorgan for bransjen, min.krav i VEKS-fagene, utarbeidet veileder for journalføring og forslag til Continuous Professional Development, arrangert Kontaktforum, skoleseminarer mv. SABORG har mye å bidra med.

Dagens uholdbare situasjon

Vi ber helsemyndighetene starte prosessen med å revidere forskriften som regulerer Alternativregisteret. SABORG er, som store deler av bransjen som tilbyr behandling av sykdom, frustrert over at helsemyndighetene er likegyldige til ønsket om endringer i forskriften. Det er behov for å bedre pasientsikkerheten og gi bransjen muligheter for å oppfylle intensjoner fra 2003. Det er også på høy tid å støtte de organisasjonene som siden opprettelsen av SABORG har arbeidet for å profesjonalisere utøverne.

Vi nevner kort noen ønskede endringer:

1. Krav om grunnkompetanse innen medisinske fag og VEKS-fag. Jfr. Sosial- og helsedirektoratets brev av 8.11.2007: «Felles krav i VEKS- og MED-fag er den eneste farbare veien dersom myndighetene ønsker å styrke pasientsikkerheten.» Jfr. også Kantars helsepolitisk barometer for 2019 og 2021: I 2019 ønsket 81% av befolkningen minimumskrav vedr. medisinske fag.
2. Konkrete krav til organisasjonene vedr. antall medlemmer, uavhengighet av skoler, m.v.
3. Plikt til journalføring
4. Skille mellom helserelatert behandling og velvære/kosmetisk behandling. Jfr. stortingsvedtak. Herunder kan det vurderes å endre registerets navn da flere organisasjoner hevder at de ikke driver med alternativ behandling.

Det ble 5.1.21 sendt brev fra flere organisasjoner om forslag til mandat for et ønsket utvalg, <https://nnh.no/felles-horingssvar-mva-behandling-2020/>.

Innføring av mva

Innføring av mva skjedde ifm en budsjettbehandling, uten at konsekvensene var utredet. Når mva-fritak ikke lenger er knyttet til Alternativregisteret, har antall registrerte sunket. Dermed mister myndighetene oversikten over alternative behandlere og muligheten de har til en regulering av bransjen. Slik det nå er, er det bare organisasjonene som setter krav til utøverne. Nivået på disse kravene er svært varierende, fra noen helgekurs til et nivå tilsvarende 3-4 års heltidsutdanning eller mer. Dette svekker bransjen og de organisasjonene som aktivt arbeider for økt pasientsikkerhet og profesjonalisering. Disse organisasjonene mister medlemmer og er ytterligere svekket etter innføring av mva.

Innføring av mva for utøvere av alternativ behandling som ikke er helsepersonell, strider dessuten imot prinsippet om at det skal være like vilkår for samme tjenester, siden helsepersonell er unntatt fra mva-plikten.

Helserelatert behandling er ifølge norsk lov fritatt fra mva-plikten. Mva-fritak for registrerte alternative behandlere kan brukes som et styringsverktøy henimot større grad av profesjonalitet og pasientsikkerhet i en bransje som i stor grad avlaster helsevesenet og holder pasienter friske og i arbeid.

NAFKAM har skissert en modell som SABORG støtter. Mva-fritaket for registrerte utøvere må knyttes til visse plikter. Pasientsikkerhet må ha første prioritet, og et visst nivå av medisinske fag og VEKS-fag må være grunnleggende.

Autorisert helsepersonell	Må fylle fremtidige krav	Mva-fritak
Registrerte utøvere	Må fylle fremtidige krav	Mva-fritak
Ikkeregistrerte utøvere	Fyller ikke fremtidige krav	Mva-plikt

Sluttbemerkninger og ønsker

SABORG foreslår at det oppnevnes et offentlig utvalg, bredt sammensatt, som skal evaluere dagens regelverk. Vi ønsker endringer i registerforskriften, ikke loven. Dette vil ikke være en offentlig godkjenning og vil ikke medføre behov for et offentlig klageorgan for bransjen.

Vi ber også om at mva-fritaket gjeninnføres mens utredningen pågår.

Alternative behandlere hjelper en stor del av befolkningen (37% viser NAFKAM-undersøkelse 2018). Dette er pasienter som ofte ikke får hjelp i det offentlige helsevesen, de har nå fått 25% dyrere behandling. Dette svir, f.eks. for trygdede. Når pasientene uteblir, må behandlerne legge ned sin praksis med det resultat at arbeidsplasser og skatteinntekter forsvinner.

Registrert medlemmer i organisasjonene går nå nedover pga. stadig vanskeligere rammevilkår (og det er ikke nevneverdig pga. Corona).

Lov om alternativ behandling sier bl.a. at «*Andre enn helsepersonell kan likevel utøve behandling som, eller har som formål, å styrke kroppens immunforsvar eller evne til selvhelbredelse.*»

I slutfasen av en pandemi skulle man tro at slik lavkost behandling ville bli applaudert og støttet av helsemyndighetene. Dette ville også føre til mindre press på fastlegene og det øvrige helsevesen. WHO viser at bruk av alternative metoder gir reduserte helsekostnader. Jfr. WHO Traditional Medicine Strategy 2014-2023.

Alternativ behandling ville ikke hatt noen plass dersom alle behov for helsehjelp ble dekket av det offentlige helsetilbud.

Vi utdyper gjerne temaene ovenfor.

Vennlig hilsen

SABORGs styringsgruppe: Jarle Botnen, Arve Haugan, Sigrun Kirkeberg